

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชน เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกันและบรรเทาอุทกภัย ในเขตอำเภотаปลา จังหวัดอุดรดิตถ์ ครั้งนี้เป็นารวิจัยเชิงคุณภาพด้วยกระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วม(PAR) ซึ่งได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานราชการส่วนต่างๆ ได้แก่ สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 3 พิษณุโลก สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 11 พิษณุโลก สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอุดรดิตถ์ หน่วยวิจัยและพัฒนารูณาการเกษตรและสิ่งแวดล้อม คณะเกษตรศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยนเรศวร องค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภотаปลา และอำเภотаปลา ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้ (ดัดแปลงจากวิธีการของ 1.ปาริชาติ สถานปีตานนท์และชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์,2546 2.จิรพรรณ กาญจนะจิตรา,2546 3.เทียนฉาย ธีระนันท์,2544 4.ชนศ อารณัฐวรรณ,2544)

1. ขั้นตอนการวิจัย
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. การจัดอบรมให้กับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
6. การติดตามประมวผลและวิเคราะห์ผลการวิจัย

1. ขั้นตอนการวิจัย

ขั้นตอนการวิจัยใช้กระบวนการวิจัยแบบมีส่วนร่วมระหว่างคณะนักวิจัย คณะทำงานจากกลุ่มงานเฝ้าระวังสำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 3 พิษณุโลก หน่วยวิจัยและพัฒนารูณาการเกษตรและสิ่งแวดล้อม มหาวิทยาลัยนเรศวร สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 11 พิษณุโลก สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอุดรดิตถ์ และอำเภотаปลา โดยมีกระบวนการดังนี้

1.1 ประสาน ประชุม สร้างความเข้าใจร่วมกัน และวางแผนดำเนินการร่วมกันในกลุ่มนักวิจัย คณะทำงาน

1.2 ศึกษากิจกรรมที่เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ป้องกันและบรรเทาอุทกภัย องค์ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอุทกภัย ข้อมูลพื้นฐานทั่วไปบริเวณพื้นที่ในเขต อำเภотаปลา จังหวัดอุดรดิตถ์ แล้วนำข้อมูลที่ได้มาสังเคราะห์เป็นองค์ความรู้เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง

1.3 ประชุมการนำเสนอผลการสังเคราะห์ องค์ความรู้ที่เกี่ยวกับการเฝ้าระวัง ป้องกัน และบรรเทาอุทกภัย และประเมินการจัดหลักสูตรในการอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับเฝ้าระวัง ป้องกันและบรรเทาอุทกภัย โดยผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 3 พิษณุโลก สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 11 พิษณุโลก สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอุตรดิตถ์ หน่วยวิจัยและพัฒนากิจการเกษตร และสิ่งแวดล้อม คณะเกษตรศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยนเรศวร

1.4 พัฒนาข้อเสนอผลการประเมินและวิเคราะห์ การจัดรูปแบบในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และบรรเทาอุทกภัย โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจาก สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 3 พิษณุโลก สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 11 พิษณุโลก สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอุตรดิตถ์ หน่วยวิจัยและพัฒนากิจการเกษตร และสิ่งแวดล้อม คณะเกษตรศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยนเรศวร ร่วมพิจารณา

1.5 จัดประชุมเตรียมการฝึกอบรม

1.6 จัดอบรมผู้นำชุมชน โครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ “การสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชน ในการเฝ้าระวัง การป้องกันและบรรเทาอุทกภัย”

1.7 ติดตามผลการนำความรู้ที่ได้จากการฝึกอบรมไปใช้จริงในพื้นที่ เพื่อสังเคราะห์ งานวิจัย และคุณภาพงานวิจัย

1.8 จัดทำร่างรายงานฉบับสมบูรณ์

1.9 จัดทำรายงานฉบับสมบูรณ์และนำเสนอผลงานวิจัย

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ คือ นายกเทศมนตรี นายกองค์การบริหารส่วนตำบล กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทุกคนในเขตอำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ มีจำนวนรวมทั้งสิ้นประมาณ 95 คน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ทำหนังสือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม เพื่อประสานงานกับส่วนราชการในพื้นที่ ได้แก่ สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอุตรดิตถ์ ที่ว่าการอำเภอท่าปลา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่าปลา ซึ่งแจ้งความเป็นมา วัตถุประสงค์ ประโยชน์ของการวิจัย และกำหนดระยะเวลาการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อแจ้งให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบและขอความร่วมมือ

2. ศึกษาและสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานเบื้องต้นเกี่ยวกับบริบททั่วไป สรุปความเสียหายจากอุทกภัยในปี 2549 พื้นที่เสี่ยงภัยอุทกภัยดินโคลนถล่ม และแผนการป้องกันอุทกภัย ของอำเภอท่าปลา และทุกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอท่าปลา

3. ศึกษา สัมภาษณ์และรวบรวมองค์ความรู้ด้านอุทกภัย การป้องกันอุทกภัย การสร้างเครือข่าย การถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้ จากหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

4. ตรวจสอบ ทบทวนข้อมูลที่เกี่ยวข้องให้ครบถ้วนสมบูรณ์ในทุกประเด็น หากพบข้อผิดพลาดบกพร่อง ต้องรีบแก้ไขและเก็บรวบรวมข้อมูลเพิ่มเติมให้ครบถ้วนสมบูรณ์ในทันที

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ โดยการจัดประชุมเพื่อประมวลข้อมูลและองค์ความรู้ต่างๆ ที่จะใช้เป็นแนวทางในการจัดทำหลักสูตรการอบรมเรื่อง การสร้างเครือข่ายผู้นำชุมชน เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกันและบรรเทาอุทกภัย ให้กับผู้นำชุมชน เพื่อที่ผู้นำชุมชนจะได้นำไปเผยแพร่สู่ประชาชนในชุมชนของตนเองต่อไป (กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย, 2546ก) โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 3 พิษณุโลก สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 11 พิษณุโลก สำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดอุตรดิตถ์ หน่วยวิจัยและพัฒนาบูรณาการเกษตรและสิ่งแวดล้อม คณะเกษตรศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยนเรศวร เข้าร่วมวิพากษ์และประเมินเนื้อหาของหลักสูตรการอบรม ตลอดจนแก้ไขปรับปรุงหลักสูตรให้มีเนื้อหาครบถ้วนสมบูรณ์

5. การจัดอบรมให้กับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การจัดฝึกอบรมให้กับผู้นำชุมชน ได้ทำการจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ โดยนำหลักสูตรที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลมาใช้ในการฝึกอบรมให้กับผู้นำชุมชน ณ หอประชุมอำเภอท่าปลา จังหวัดอุตรดิตถ์ โดยได้รับความอนุเคราะห์จากนายอำเภอท่าปลาและเจ้าหน้าที่ของอำเภอท่าปลา ในการให้บริการด้านอาคารสถานที่ ด้านวิทยากรที่มาทำการฝึกอบรมได้รับความร่วมมือจากจากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม สำนักงานสิ่งแวดล้อมภาคที่ 3 พิษณุโลก และหน่วยวิจัยและพัฒนาบูรณาการเกษตรและสิ่งแวดล้อม คณะเกษตรศาสตร์ฯ มหาวิทยาลัยนเรศวร

6. การติดตามประมวลผลและวิเคราะห์ผลการวิจัย

ใช้วิธีการประมวลผลและการวิเคราะห์ผลการวิจัยโดยการพรรณนาวิเคราะห์ จากการติดตามลงพื้นที่และสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนหลังจากเข้ารับการฝึกอบรม โดยจะเน้นสัมภาษณ์ผู้นำชุมชนที่อยู่ในเขตพื้นที่เสี่ยงภัยอุทกภัยและดินโคลนถล่ม ได้แก่ 6 ตำบลคือ ตำบลน้ำหมัน ตำบลนางพญา ตำบลผาเลือด ตำบลจรม ตำบลท่าแฝก และตำบลท่าปลา